

patriot

3/2020

vychází 21. července 2020

ÚVODEM... „Tento způsob léta,“ děl vposled, odvraceje se od přístroje Celsiova, „zdá se mi poněkud nešťastným“. Vypůjčil jsem si hned na začátek tento klasický výrok majitele lázní pana Antonína Důra z Vančurova Rozmarného léta, protože mi přijde jako nejvhodnější a nejvýstižnější. Ať už při pohledu z okna, při čtení novin, sledování TV či internetových zpráv. Výše zmíněný přístroj Celsiův se jen s obtížemi a krajním vypětím všech svých sil přibližuje k hodnotě s číslicí 20, koronavirus se rozhodl zřejmě nastálo zabydlet v našich zeměpisných polohách, osobní přeprava na železnici dostává punc adrenalinového sportu atd. Jak je vidět, současné dění mnoho optimismu nenabízí, a proto se zkusíme vydat opět na letmou exkurzi do minulosti. Tím sice nijak nezaručujeme to, že se bude jednat o informace a události dobré a pozitivní, můžeme však zcela zodpovědně a s klidným svědomím konstatovat, že je tohle všechno už dávno za námi. Doufejme. ☺

Inspirací nám dnes bude další z obrazů v sále Temelínské hospody, jehož výmalbu obstaral malíř Bláha. Je označený letopočtem 1689 a zachycuje večeri francouzských paličů v hospodě u tlustého Špačka. Kde? Inu, navzdory zajímavému pojmenování hospody se jednalo stále o dnešní čp. 26 a tudíž současnou Temelínskou hospodu. Označení „tlustý Špaček“ vzniklo snad podle tehdejšího majitele místního „Schänkhause“ a šenkýře Řehoře Šupáčka (Špačka). Jestli je ovšem právě nositel tohoto jména zobrazen na malbě, těžko říct. Podle některých pramenů totiž zemřel již v roce

1684. Ať už tedy šenkýřem na malbě je či není některý ze Šupáčků, vymalované tělesné proporce poměrně jasně naznačují, že použité přídavné jméno „tlustý“ tady není úplně neprávem. No, snad nás nebude některý z jeho potomků za toto vyjádření žalovat. Ale pojďme dále.

Kdo byli ti paliči?

Tradičně spleť a nepřehledná mezinárodní politická situace (ta je vlastně pořád), válečné aktivity Ludvíka XIV., nepřátelství a boje (nejen) mezi Rakouskem a Francií, různé aliance, spolky a dohody mocností. Taková byla situace v osmdesátých letech 17. století v Evropě. Na jaře roku 1689 bylo proto z Francie vysláno do Čech v několika skupinách na 150 vycvičených záškodníků. Nechyběli mezi nimi ani čeští dobrovolníci, kteří neodolali vábení tučné zálohy a dalším slíbeným odměnám za každé vypálené město či vesnici, z nichž nejznámějším byl Vavřinec Procházka. Navíc znali místní jazyk a tak jim nečinilo potíží pohybovat se nenápadně po své vlasti v převlecích žebráků, mnichů, vojenských vysloužilců, apod. V dubnu a květnu už hořela města Broumov, Klatovy, Turnov, Horažďovice a další

generál Ezéchiel du Mas, Comte de Mélaç, údajný duchovní otec celého žhářského výsadku

menší sídla. 26. června pak Vavřinec Procházka - původně pasák prasat z Volduch u Rokycan, nyní již zastávající pozici zástupce velitele - se svými kumpány otevřel pomocí zápalných granátů a dalších připravených pomůcek v Praze brány ohnivého pekla. Suché počasí, doškové střechy a příznivý vítr. To byly podmínky, které ve výsledku stály za celkovým účtem v podobě více než 800 domů a desítek lidských obětí. Z Prahy se vydali tito najatí žháři na jih, jejich dalšími cíli byla města České Budějovice, Písek, Týn nad Vltavou. A právě večeri francouzských paličů v Temelíně znázorňuje připomínaný stropní obraz v našem sále. Paliči se od temelínského tlustého Špačka vydali dále k Protivínu, ale byli dopadeni v Krči, předáni do Prahy a tam potrestáni. Procházkoví prý kat utrhl kleštěmi prsty na levé i pravé ruce, společně se zajatými žháři byl škrcen u kůlu a následně ještě upálen.

Názory na celý tento historický „teroristický čin“ se dnes pochopitelně různí a dochované dobové záznamy a zprávy se vykládají rozličnými způsoby. Možná se tak skutečně jednalo o promyšlený teroristický čin, jak jsme ho ve stručnosti popsali, možná

se jednalo jen o zvláštní souhru náhod, dílčích pochybení, neštěstí, horkého počasí, neopatrnosti a tehdy určitě i nedokonalé požární prevence a ochrany. Ovšem i kdyby se jednalo pouze o legendu - na výmalbě temelínského sálu to vůbec nic nemění. A o té jsme tady chtěli napsat.

(zdroj: Dr. Čeněk Zíbrt: Francouzští paličové v Čechách r. 1689, Zlatá stezka č. 3/1930, A. Kolařová: Dějiny města Protivína a připojených osad do roku 1918, J. Petřík: Rodový katastr obce Temelína, <https://cs.wikipedia.org>)

POZVÁNKA...

Domovy Klas kromě probíhajících letních táborů připravují hudební podvečer v DPS Temelín, a plánují také výlet pro seniory do Holašovic. Tradičním podnikem bude v **sobotu 29. srpna POHÁDKOVÝ LES**. Vzhledem k omezenému počtu účastníků si nezapomeňte s dostatečným předstihem zakoupit (50,-Kč) vstupní kartu! Tuto lze získat zde: Obecní úřad Temelín, MAS Vltava/Týn n. Vlt., Jiráskova ulice, Domovy KLAS Temelín/tel.: 774 709 113.

Z TISKU...

V okolí Týna povstala zvláštní banda pobertů. Již dříve navštívili Temelín a Temelínec. Ve Zvěrkovicích za dne lezl poberta oknem jistého rolníka do světnice na peřiny, a služkou spozorován utekl. V Podháji okraden jeden občan o vepře, jiný o šactvo. Ve Křtěnově podíval se neznámý zloděj několikrát na faru. Občané křtěnovští nemají ponocného a nyní musí si hlídati svůj majetek sami. A což je jinde lépe? V Temelíně vzal poberta za dne z vily krocana a krůtu, aby se o svátku Všech Svatých dobře měl.

(Jihočeské ohlasy 13. listopadu 1909)

Obec Velký Temelín v okresu Vltavo-Týnském udělila Palackému, Riegrovi, Braunerovi, Kloudymu a panu biskupovi Jirsíkovi čestné sousedství.

(Národní listy 5. listopadu 1861)

ZÁVĚREM... Uvítáme jakékoli materiály vztahující se k Temelínu či okolí, které nám můžete předat osobně, po dohodě zanechat v Domech KLAS, nebo zaslat e-mailem.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bychom si tady mohli psát, co chceme a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory našemu nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenesu autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bychom se nějak úporně bránili drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkují Ondřej Klempíř a Pavel Hasil. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.

Domovy Klas o.p.s. Temelín a SDH Temelín
váš srdečně zvou na další ročník

POHÁDKOVÉHO LESA

Kdy: v sobotu 29. srpna 2020
V kolik: zápis 9,00 – 11,00 hod.
Kde: start a cíl u hasičské zbrojnice Temelín (naproti autobusové zastávce)

Vstupné: 50,- Kč

Přichází 8. ročník velkolepého Pohádkového lesa obce Temelín! Pro rodiny s dětmi je připravena asi 4 km dlouhá stezka přírodou, lesem, kolem polí, luk a rybníčku. Na trase se setkáte s kouzelným světem pohádek, užijete si spoustu legrace a nezapomenutelných okamžiků! Pro každé zúčastněné dítě je připraveno občerstvení a balíček krásných cen!

Pozor, omezený počet účastníků!!!

Vstupní karty lze zakoupit zde:
Obecní úřad Temelín,
MAS Vltava/Týn n. Vlt., Jiráskova ulice
Domovy KLAS Temelín/tel.: 774 709 113

Hlavní pořadatelé:

Partner akce:

